

คู่มือปฏิบัติงาน
การดำเนินการทางวินัย
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

จัดทำโดย

นายชยพล มุสสาร

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต ๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กลุ่มกฎหมายและคดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต ๒ ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการดำเนินการทางวินัย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานี้ขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในตำแหน่งนิติกร ให้มีแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและเกิดความเป็นธรรมสูงสุดในทุกขั้นตอนของการดำเนินการและกระบวนการพิจารณาสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน โดยมีเนื้อหามุ่งเน้นให้เห็นถึงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือปฏิบัติงานเล่มนี้จะอำนวยความสะดวกและเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและบุคคลผู้สนใจศึกษาได้เป็นอย่างดี

นายชยพล มุลสาร

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต ๒

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	๑
๒. การสืบสวนและการรายงาน	๒
๓. การสอบสวนและการรายงาน	๔
๔. การอุทธรณ์	๑๑
๕. กาวัยทุภักซ์	๑๓
๖. แผนภูมิการปฏิบัติงาน	๑๕
๗. ภาคผนวก	๑๘

การดำเนินการทางวินัย

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

บทบัญญัติในหมวด ๖ (วินัยและการรักษาวินัย) และหมวด ๗ (การดำเนินการทางวินัย) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นทั้งหน้าที่และเครื่องมือของผู้บังคับบัญชาในการบริหารงานบุคคล กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นโดยเฉพาะในระดับสถานศึกษามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันไม่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัยและดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย โดยเฉพาะการดำเนินการทางวินัยจัดได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้บังคับบัญชาใช้ในการควบคุมความประพฤติของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามอยู่ในระเบียบวินัยเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม

ความหมายของคำว่า “วินัย” และวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ข้อบัญญัติที่กำหนดเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติ ตามหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๘๒-๘๗

ลักษณะของวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑. ใช้เฉพาะกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
๒. ไม่มีอายุความ
๓. ผู้ร้องเรียนกล่าวหาไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เสียหาย
๔. ถอนคำร้องเรียนกล่าวหา หรือถอนคำร้องทุกข์กล่าวโทษไม่มีผลให้ต้องระงับการดำเนินการทางวินัย
๕. ยอมความกันไม่ได้และไม่อาจชดใช้ด้วยเงิน
๖. การดำเนินการทางวินัย ต้องกระทำในขณะที่ผู้นั้นมีฐานะเป็นข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา อย่างไรก็ตามข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาที่ออกจากราชการไปแล้วก็ยังสามารถตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรงได้
๗. แม้เกษียณอายุราชการหรือลาออกจากราชการไปแล้ว ก็ยังต้องดำเนินการสอบสวนทางวินัยต่อไป
๘. ในกรณีเป็นความผิดปรากฏชัดแจ้ง อาจไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้
๙. การสารภาพไม่เป็นเหตุให้ลดหย่อนโทษ
๑๐. กรณี ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดไม่ต้องการตั้งคณะกรรมการสอบสวนอีก
๑๑. ไม่อาจกล่าวอ้างเหตุไม่รู้จักกฎหมายขึ้นเป็นข้อต่อสู้เพื่อไม่ต้องรับผิดทางวินัยได้
๑๒. แม้ไม่มีเจตนาก็เป็นความผิดวินัยได้

๑๓. พยานหลักฐานไม่เพียงพอแต่เชื่อได้ว่ากระทำผิดจริงก็ให้ออกจากราชการกรณีมีมลทินมัวหมองได้
๑๔. การดำเนินการทางวินัยต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวน
๑๕. การดำเนินการทางวินัยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด
๑๖. การสอบสวนพบว่าหย่อนความสามารถ บกพร่องต่อหน้าที่ หรือประพฤติตัวไม่เหมาะสมกับหน้าที่ราชการก็ให้ออกจากราชการได้
๑๗. ในระหว่างถูกตั้งกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรงอาจถูกสั่งให้พักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนได้
๑๘. เมื่อรับโทษในความผิดทางวินัยแล้วอาจต้องรับผิดในโทษทางอาญา ทางแพ่งหรือความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่อีกด้วยก็ได้
๑๙. ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาละเลยหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือปกป้องช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยให้ถือว่าผู้บังคับบัญชานั้นกระทำผิดวินัย

การสืบสวนและการรายงาน

การสืบสวนทางวินัย

การสืบสวนทางวินัย คือ การแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นในกรณีที่มีการกล่าวหาหรือสงสัยว่าข้าราชการกระทำผิดวินัยว่ากรณีมีมูลน่าเชื่อหรือเป็นความจริงหรือไม่ เพื่อจะดำเนินการทางวินัยต่อไป

วิธีการสืบสวน

วิธีการสืบสวนไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใดกำหนดไว้ อาจดำเนินการโดยวิธีการอย่างใดก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของเรื่องที่จะทำการสืบสวนว่าควรใช้วิธีการอย่างใดจึงจะเหมาะสมที่จะให้ได้ซึ่งข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น ๆ ผู้บังคับบัญชาอาจดำเนินการสืบสวนเองหรือให้ผู้อื่นดำเนินการสืบสวน การสืบสวนอาจกระทำได้ทั้งในทางลับและโดยเปิดเผย การสืบสวนในทางลับ ได้แก่ การสืบสวนโดยมิให้ผู้กระทำผิดหรือผู้ถูกสงสัยว่าเป็นผู้กระทำผิดรู้ตัว ส่วนการสืบสวนโดยเปิดเผย ได้แก่ การสืบสวนโดยวิธีแจ้งหรือแสดงให้ผู้ถูกสงสัยหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบถึงประเด็นแห่งความผิดและให้ชี้แจงเหตุผลแก้ข้อกล่าวหา

ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวน

การสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีข้อมูลกล่าวหาว่าข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัย หรือมีผู้กล่าวหา หรือมีเหตุอันทำให้เห็นว่าข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัย แต่ยังไม่พยานหลักฐาน ผู้บังคับบัญชาต้องสืบสวนพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรจะกล่าวหาหรือไม่ ถ้าไม่มีมูลก็ยุติเรื่อง ถ้ามีมูลต้องดำเนินการทางวินัยทันที

คุณสมบัติของคณะกรรมการสืบสวน

การสืบสวนข้อเท็จจริงไม่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ แต่เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในการสืบสวน ผู้บังคับบัญชาจึงสามารถใช้ดุลยพินิจในการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสืบสวนข้อเท็จจริงโดยพิจารณาผู้ที่เหมาะสม ดังนั้น คณะกรรมการสืบสวนจึงไม่ต้องมีระดับหรือตำแหน่งเทียบเท่าหรือสูงกว่าผู้ถูกร้องเรียนก็ได้ และคณะกรรมการสืบสวนควรมีจำนวน ๓, ๕, ๗ คน โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้มีความรู้ทางกฎหมายก็ได้

สรุปการสืบสวนและพิจารณา

เมื่อมีการร้องเรียนกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชา อ้างว่ามีข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด มีพฤติกรรมหรือมีการกระทำผิดวินัยโดยอับบุคคล สถานที่ และพฤติการณ์แวดล้อมที่สามารถนำสืบข้อเท็จจริงได้ให้ดำเนินการ

๑. ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย
๒. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงในเรื่องที่กล่าวหา
๓. ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงทั้งบุคคล เอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา
๔. เมื่อดำเนินการสืบสวนเสร็จสิ้นแล้ว

๔.๑ หากพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีไม่มีมูลตามข้อกล่าวหา ให้เสนอยุติเรื่องโดยไม่ต้องรายงานผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป เว้นแต่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งให้สืบสวนข้อเท็จจริง

๔.๒ หากพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีมีมูลและเข้าข่ายเป็นความผิดวินัย ให้เสนอดำเนินการทางวินัยกับผู้ถูกร้องเรียนกล่าวหาต่อไป

การสอบสวนและการรายงาน

การสอบสวน

การสอบสวนทางวินัย คือ การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่น เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ หรือพิสูจน์เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังกล่าวหาให้ได้ความจริงและความยุติธรรมและเพื่อที่จะพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ถ้ากระทำความผิดจริงก็จะได้ลงโทษผู้กระทำความผิดวินัยนั้น

ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในกรณีข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาที่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง หากเป็นการกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยร้ายแรงให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรง

องค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวน

ตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๓ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้แต่งตั้งจากข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาหรือข้าราชการพลเรือน จำนวนอย่างน้อย ๓ คน

กรณีตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรงเฉพาะประธานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา สำหรับตำแหน่งที่มีวิทยะฐานะประธานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งและวิทยะฐานะไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา และกรรมการสอบสวนอย่างน้อย ๑ คน จะต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัยตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดหรือรับรองหรือเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย

รูปแบบของคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๔ ได้กำหนดให้ทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยมีสาระสำคัญตามแบบ ส.ว. ๑ ที่ ก.ค.ศ. กำหนดโดยต้องระบุ

๑. ชื่อ ตำแหน่ง หรือตำแหน่งและวิทยะฐานะของผู้ถูกกล่าวหา
๒. เรื่องที่กำลังกล่าวหา
๓. ชื่อ ตำแหน่ง หรือตำแหน่งและวิทยะฐานะของผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบสวนและผู้ช่วยเลขานุการ(ถ้ามี)

การเปลี่ยนตำแหน่งของผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการไม่กระทบกระเทือนถึงฐานะการเป็นประธานกรรมการ กรรมการ เลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการสอบสวน

การแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาและคณะกรรมการสอบสวนทราบ

เมื่อได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นแล้ว กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๕ กำหนดให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการดังนี้

๑. แจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบภายใน ๓ วันทำการนับแต่วันที่ มีคำสั่ง โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปี ที่รับทราบไว้เป็นพยานหลักฐาน ในการนี้ให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาไว้หนึ่งฉบับด้วย กรณีไม่ยอมรับทราบคำสั่งหรือไม่อาจแจ้งคำสั่งได้ก็ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของราชการ เมื่อทำเช่นนี้แล้วและเวลาได้ล่วงพ้น ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ได้ดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว

๒. ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้คณะกรรมการสอบสวนภายใน ๓ วันทำการนับแต่วันที่ มีคำสั่ง และส่งหลักฐานการรับทราบหรือถือว่ารับทราบตาม ๑ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ประธานคณะกรรมการและให้ประธานกรรมการลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปี ที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน

องค์คณะในการประชุมคณะกรรมการสอบสวน

๑. องค์คณะนั่งสอบสวน

ในการสอบถามปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน คณะกรรมการสอบสวนจะต้องนั่งสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมดจึงจะเป็นองค์คณะทำการสอบสวน

๒. องค์คณะประชุมปรึกษา

๒.๑ องค์ประชุมปกติ

- ต้องมีประธานกรรมการสอบสวนอยู่ร่วมประชุมด้วย แต่ในการณีจำเป็นที่ประธานกรรมการไม่สามารถเข้าประชุมได้ ให้กรรมการสอบสวนที่มาประชุมเลือกกรรมการสอบสวนคนหนึ่งทำหน้าที่แทน

- ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด

๒.๒ องค์ประชุมพิเศษ

- ต้องมีประธานกรรมการสอบสวนอยู่ร่วมประชุมด้วย แต่ในการณีจำเป็นที่ประธานกรรมการไม่สามารถเข้าประชุมได้ ให้กรรมการสอบสวนที่มาประชุมเลือกกรรมการสอบสวนคนหนึ่งทำหน้าที่แทน

- กรรมการสอบสวนต้องมาประชุมไม่น้อยกว่า ๓ คน และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด

องค์ประชุมพิเศษใช้สำหรับการประชุมกรณี ดังนี้

๑. การประชุมตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาข้อ ๒๔ เพื่อพิจารณาพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และเป็นความผิดวินัยกรณีใด หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๑๑ เกี่ยวกับการให้ออกจากราชการหรือไม่อย่างไร

๒. การประชุมตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ข้อ ๓๘ หลังจากที่คณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เสร็จแล้วจะต้องประชุมเพื่อพิจารณาสำนวนการสอบสวนเพื่อมีมติว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำผิดหรือบริสุทธิ์ หากเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิด เป็นความผิดกรณีใด มาตราใด และสมควรลงโทษสถานใด หรือหย่อนความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๑๑ หรือเป็นกรณีที่มีมลทินมัวหมองตามมาตรา ๑๑๒

๒.๓ การออกเสียงลงมติ

การลงมติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเท่ากันก็ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ระยะเวลาและขั้นตอนในการดำเนินการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง

ในการสอบสวนกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยร้ายแรง คณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จตามขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

๑. ประธานกรรมการสอบสวนนัดคณะกรรมการสอบสวนมาประชุมเพื่อวางแนวทางการสอบสวนตามข้อ ๑๖ แล้วแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาามาพบเพื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

๒. กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่รับสารภาพหรือรับสารภาพบางส่วนให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ดำเนินการตามข้อ ๑ แล้วเสร็จ

๓. ภายหลังจากคณะกรรมการสอบสวนประชุมกันพิจารณาหลักฐานแล้วเห็นว่า เป็นกรณีมีหลักฐานชัดเจนว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย คณะกรรมการสอบสวนต้องมีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหาามาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาที่สรุปได้จากการสอบสวน พร้อมทั้งแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ดำเนินการตามข้อ ๒ แล้วเสร็จ

๔. ดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างและที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นควรรวบรวมพยานหลักฐานจากฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ดำเนินการตามข้อ ๓ แล้วเสร็จ

๕. มีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหามาพบคณะกรรมการสอบสวนเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาและพยานหลักฐาน จากนั้นให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามพยานหลักฐานและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามแบบ ส.ว. ๓ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ดำเนินการตามข้อ ๔ แล้วเสร็จ

๖. ดำเนินการสอบสวนโดยรวบรวมพยานหลักฐานที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างและที่คณะกรรมการเห็นควร รวบรวมพยานหลักฐานจากฝ่ายที่ถูกกล่าวหา ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ดำเนินการตามข้อ ๕ แล้วเสร็จ

๗. คณะกรรมการสอบสวนประชุมพิจารณาพยานหลักฐานทั้งหมด เพื่อลงมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำ ผิดวินัยหรือเป็นผู้บริสุทธิ์ ถ้าผิดวินัย ผิดกรณีใด มาตราใด ควรได้รับโทษสถานใด หรือหย่อนความสามารถหรือ มีมลทินมัวหมองและทำรายงานเสนอต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ดำเนินการตามข้อ ๖ แล้วเสร็จ

รวมระยะเวลาในการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงทั้งหมด ๑๘๐ วัน แต่หากยังไม่แล้วเสร็จ สามารถขอขยาย เวลาเพิ่มเติมไม่เกินอีก ๖๐ วัน รวมเป็น ๒๔๐ วัน

ระยะเวลาและขั้นตอนในการดำเนินการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง

การดำเนินการวินัยไม่ร้ายแรง กฎ ก.ศ.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนและพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ วรรค หนึ่ง กำหนดให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ประธาน กรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ทั้งนี้ให้นำขั้นตอนการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงมาใช้บังคับ โดยอนุโลม คือ

๑. ประธานกรรมการสอบสวนนัดประชุมคณะกรรมการสอบสวน เพื่อพิจารณาข้อกล่าวหาและวาง แนวทางการสอบสวน
๒. เรียกผู้ถูกกล่าวหาเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาและอธิบายข้อกล่าวหา (แจ้ง ส.ว. ๒)
๓. รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา
๔. ประชุมพิจารณาพยานหลักฐานที่ได้จากการรวบรวมพยานหลักฐาน หากเห็นว่าไม่มีมูลก็ให้เสนอ ยุติเรื่อง หากเห็นว่ามีมูลก็ให้ดำเนินการสอบสวนต่อไป
๕. เรียกผู้ถูกกล่าวหาเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาและพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
๖. ถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะให้ถ้อยคำเป็นหนังสือหรือไม่ หากประสงค์ให้รับดำเนินการจัดทำมาเสนอ คณะกรรมการสอบสวน
๗. ดำเนินการสอบสวนพยานหลักฐานตามที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างอิงขอให้ดำเนินการและรวบรวม พยานหลักฐานจากฝ่ายที่ถูกกล่าวหา
๘. ประชุมพิจารณา ลงมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยหรือเป็นผู้บริสุทธิ์
๙. จัดทำรายงานการสอบสวนเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ความผิดทางวินัยมี ๕ สถาน ความผิดมาตรา ๙๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗

ก. วินัยไม่ร้ายแรง

๑. ภาคทัณฑ์
๒. ตัดเงินเดือน
๓. ลดขั้นเงินเดือน

ข. วินัยร้ายแรง

๑. ปลดออก
๒. โละออก

ข้อยกเว้น

มาตรา ๙๘ วรรคท้าย บัญญัติว่า “ กรณีที่ความผิดปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ค.ศ. จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่สอบสวนก็ได้ ”

กรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่ กฎ ก.ค.ศ. กำหนดไว้ดังนี้

ก. การกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงที่เป็นกรณีความผิดชัดแจ้ง ได้แก่

๑. กระทำความผิดอาญาจนต้องคำพิพากาถึงที่สุดว่าผู้นั้นกระทำความผิด และผู้บังคับบัญชาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษานั้นได้รับความประจักษ์ชัดอยู่แล้ว
๒. กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาหรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สอบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ

ข. กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ได้แก่

๑. กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือลงโทษหนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
๒. ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลายาวเกินกว่า ๑๕ วัน และผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติกรรมอันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ
๓. กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาหรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สอบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ

การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ

การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ หมายถึง การพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ หากกระทำความผิดเป็นความผิดกรณีใด ตามมาตราใด และสมควรลงโทษสถานใดหรือไม่ การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ เป็นกระบวนการที่จะต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และจะกระทำได้อีกเมื่อได้รับทราบข้อเท็จจริงของเรื่องที่ถูกกล่าวหาโดยกระจ่างชัดเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยความผิดและกำหนดโทษได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการสอบสวน เว้นแต่ กรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กฎ ก.ค.ศ. กำหนด

ผู้มีอำนาจพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ

ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ ได้แก่

๑. ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. แต่งตั้ง
๓. ก.ค.ศ.

ผู้บังคับบัญชาที่จะมีอำนาจสั่งลงโทษนั้น ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจลงโทษ ถ้ากฎหมายไม่ได้บัญญัติให้มีอำนาจลงโทษไว้ แม้จะเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายก็ไม่มีอำนาจลงโทษ เช่น รองปลัดกระทรวง รองเลขาธิการ รองอธิบดี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย แต่ตำแหน่งดังกล่าวมิได้ให้อำนาจสั่งลงโทษ เว้นแต่จะได้รับมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจลงโทษ หรือเป็นผู้รักษาราชการแทนผู้มีอำนาจลงโทษ

การรายงานการดำเนินการทางวินัย

ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้ขบวนการดำเนินการทางวินัยและการรายงานการดำเนินการทางวินัยและออกจากราชการเสร็จสิ้นที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการวินัยร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง โดยแยกเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กับไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรณีสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจะรายงานสิ้นสุดที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา กรณีไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาจะรายงานสิ้นสุดที่ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ดังนี้

๑. **กรณีวินัยไม่ร้ายแรง** เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการทางวินัยหรือสั่งลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของตนแล้ว กรณีที่อยู่ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ต้องรายงานการดำเนินการทางวินัยไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรณีไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการ หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าโทษที่จะลงสูงเกินกว่าอำนาจของตนให้รายงานไปยังผู้มีอำนาจ เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหัวหน้าส่วน

ราชการได้รับรายงาน ต้องตรวจสอบการดำเนินการว่าถูกต้องตามกระบวนการขั้นตอนของกฎหมายหรือไม่ หากไม่ถูกต้องก็ให้แก้ไขให้ถูกต้องและผู้บังคับบัญชาที่ได้รับรายงาน อาจเปลี่ยนแปลงโทษได้ตามความเหมาะสม แต่ทั้งนี้ระดับโทษต้องไม่เกินอำนาจของตน

คำสั่งลงโทษเป็นคำสั่งทางปกครอง เมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดแล้ว ต้องดำเนินการแจ้งคำสั่งลงโทษให้ผู้นั้นทราบโดยเร็วพร้อมทั้งแจ้งสิทธิการอุทธรณ์ให้แก่ผู้ถูกลงโทษทราบว่าสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อใครภายในกี่วัน ในกรณีที่เป็นการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษด้วยอำนาจของตนเอง สามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณีได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ซึ่งอาจเป็นการให้ลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่ง ในทางปฏิบัติจะให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งในคำสั่งลงโทษนั้นเอง และให้ผู้ถูกลงโทษเก็บไว้ ๑ ฉบับ และเก็บรวบรวมไว้ในสำนวน ๑ ฉบับ หากเป็นการแจ้งโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ต้องเป็นไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หากไม่มีการแจ้งสิทธิดังกล่าวอายุความจะขยายเป็น ๑ ปี

เมื่อมีการสั่งลงโทษแล้วก็ต้องต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณาตามมาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับรายงานเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงได้ตามมาตรา ๑๐๔ (๑) ไม่ว่าจะเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตาม มาตรา ๕๓ หรือไม่ก็ตาม เมื่อดำเนินการแล้วจึงเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ ยกเว้นตำแหน่งซึ่งมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ ในกรณีที่เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงต้องรายงานผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตาม มาตรา ๕๓

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหัวหน้าส่วนราชการ ต้องเสนออุทธรณ์ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งพิจารณาทันที อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งอาจพิจารณาเพิ่มโทษ ลดโทษ ได้ตามความเหมาะสม หากเห็นว่าโทษที่ลงเหมาะสมแล้วให้ยกอุทธรณ์และให้ถือว่าเป็นการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยแล้ว การอุทธรณ์นี้ให้ถือเป็นที่สุดจะอุทธรณ์ต่อไปไม่ได้ เว้นแต่จะเป็นการเพิ่มโทษเป็นปลดออกหรือไล่ออก ให้อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. อีกครั้ง

๒. กรณีวินัยร้ายแรง การดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องผูกโยงกับอำนาจบรรจุแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓ หมายความว่า การดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๓ เว้นแต่จะเป็นข้อยกเว้นตามที่ กฎหมายกำหนด เช่น นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ซึ่งไม่มีอำนาจบรรจุแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓ แต่มาตรา ๙๘ วรรคห้า ให้อำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ได้รับรายงานตามมาตรา ๑๐๔ (๑) หรือผู้บังคับบัญชาตาม มาตรา ๑๐๐ วรรคหก

ในกรณีที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งอยู่ในอำนาจการบรรจุและแต่งตั้ง ตามมาตรา ๕๓ (๔) หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหมายถึงคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เห็นว่า เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ต้องเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งพิจารณา ในกรณีที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องเสนอผ่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา กรณีเช่นนี้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอาจมีข้อสังเกต หรือเห็นว่ายังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ก็แนะนำให้ทำให้อุบัติสมบูรณ์ได้ แต่จะเป็นอย่างอื่นไม่ได้ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง มีมติเป็นประการใดก็ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน แล้วแต่กรณีส่งไปตามนั้น

กรณีที่ต้องรายงานหรือส่งเรื่องไปยัง ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณามีดังนี้

๑. กรณีที่เป็นการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง แล้วมิได้ลงโทษตามมติ หรือมิได้ดำเนินการตามมติ
๒. กรณีมีการแต่งตั้งกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๑๐ (๔) หรือ มาตรา ๑๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้วมิได้ส่งให้ออกตามมติ เมื่อรายงาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งแล้วจะต้องรายงานไปยัง ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณาต่อไป
๓. กรณีที่เป็นการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงหรือการให้ออกจากราชการแก่ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตำแหน่งอธิบดี ตำแหน่งศาสตราจารย์ และผู้ซึ่งกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงร่วมกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว
๔. กรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการทางวินัย หรือสั่งให้ออกจากราชการแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
๕. กรณีที่เป็นการดำเนินการของนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด
๖. กรณีที่ ก.ค.ศ. เห็นสมควรให้จัดส่งสำเนาไปเพื่อพิจารณา

การอุทธรณ์

การอุทธรณ์ หมายถึง การที่ผู้ถูกกระทบสิทธิจากคำสั่งของฝ่ายปกครองใช้สิทธิโต้แย้งขอให้เพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่ง

มาตรา ๑๒๑ และมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้ผู้ถูกลงโทษทางวินัยมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณีภายใน ๓๐ วัน

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยมีหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังนี้

๑. เงื่อนไขในการอุทธรณ์

๑.๑ ผู้อุทธรณ์

ต้องเป็นผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยและไม่พอใจผลของคำสั่งลงโทษ ผู้อุทธรณ์ต้องอุทธรณ์เพื่อตนเองเท่านั้น ไม่อาจอุทธรณ์แทนผู้อื่นได้

๑.๒ ระยะเวลาอุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์ต้องอุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษ

๑.๓ การอุทธรณ์

การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ส่วนราชการ แล้วแต่กรณี พร้อมลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์ส่งที่สำนักงาน ก.ค.ศ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการ หรือจะส่งผ่านผู้บังคับบัญชาก็ได้ การส่งหนังสืออุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์อาจนำมาเขียนเองหรือส่งทางไปรษณีย์ก็ได้ ในกรณีที่ส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ จะถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ซองหนังสือเป็นวันส่งหนังสืออุทธรณ์ ดังนั้น หนังสืออุทธรณ์ที่ส่งทางไปรษณีย์ผู้รับหนังสือจะต้องแนบซองหนังสือไว้กับหนังสืออุทธรณ์นั้นด้วย

๑.๔ หนังสืออุทธรณ์

หนังสืออุทธรณ์ต้องมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายและเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่าได้ถูกลงโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร พร้อมเอกสารหลักฐาน

๑.๕ การขอแถลงการณ์ด้วยวาจา

ผู้อุทธรณ์มีสิทธิขอแถลงการณ์ด้วยวาจาในหนังสืออุทธรณ์ หรือยื่นขอภายใน ๓๐ วัน นับแต่ยื่นหนังสืออุทธรณ์ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา สำนักงาน ก.ค.ศ. จะมีหนังสือแจ้งกำหนดวัน เวลาที่ ก.ค.ศ. จะพิจารณาอุทธรณ์ และจะมีหนังสือแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาผู้ออกคำสั่งลงโทษให้มาแถลงแก้ในวันที่มีการพิจารณาอุทธรณ์ซึ่งหากผู้บังคับบัญชาไม่ประสงค์จะแถลงแก้ก็ได้ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ ก.ค.ศ. ทราบ

๑.๖ การอุทธรณ์โทษวินัยไม่ร้ายแรง

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนที่ผู้บังคับบัญชาสั่งด้วยอำนาจของตนเอง ต้องอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ส่วนราชการ เว้นแต่การสั่งลงโทษตามมติให้อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.

๑.๗ การอุทธรณ์โทษวินัยร้ายแรง

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ต้องอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ทั้งนี้การร้องทุกข์คำสั่งให้ออกจากราชการ หรือคำสั่งพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนก็ต้องร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. เช่นเดียวกัน

๒. การพิจารณาอุทธรณ์

ในการพิจารณาอุทธรณ์ของ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ส่วนราชการ จะพิจารณาดังนี้

- ๒.๑ ถ้าเห็นว่าการส่งลงโทษถูกต้องเหมาะสมแล้ว ให้ยกอุทธรณ์
- ๒.๒ ถ้าเห็นว่าการส่งลงโทษไม่ถูกต้องเหมาะสมก็อาจเพิ่มโทษหรือลดโทษได้
- ๒.๓ ถ้าเห็นว่าไม่มีความผิดให้ยกโทษ
- ๒.๔ กรณีที่เห็นว่าการดำเนินการไม่ถูกต้อง ก็สั่งให้ดำเนินการใหม่ให้ถูกต้อง เช่น กรณีที่เห็นว่าเป็นมูลกรณีวินัยร้ายแรง แต่ยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรง ก็มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรงได้

๓. อุทธรณ์ที่ไม่อาจรับไว้พิจารณาได้

อุทธรณ์ที่ไม่อาจรับไว้พิจารณาได้ตามกฎหมายคือ

- ๓.๑ อุทธรณ์ที่ยื่นเกิน ๓๐ วัน
- ๓.๒ อุทธรณ์ที่ผู้อุทธรณ์ไม่ลงลายมือชื่อในหนังสืออุทธรณ์
- ๓.๓ อุทธรณ์ที่เป็นการอุทธรณ์แทนผู้อื่น
- ๓.๔ อุทธรณ์ที่ไม่มีสาระ ตามข้อ ๑.๔

การร้องทุกข์

การร้องทุกข์ หมายถึง ผู้กระทำความผิดหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคำสั่งของฝ่ายปกครองหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานของรัฐหรือผู้บังคับบัญชา ใช้สิทธิร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมขอให้เพิกถอนคำสั่ง หรือบททวนการกระทำของฝ่ายปกครอง หรือของผู้บังคับบัญชา

มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้ผู้ถูกให้ออกจากราชการมีสิทธิร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. และผู้ซึ่งเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา หรือกรณีถูกตั้งกรรมการสอบสวน มีสิทธิร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณีภายใน ๓๐ วัน

หลักเกณฑ์และวิธีการร้องทุกข์

๑. ผู้มีสิทธิร้องทุกข์ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
๒. เหตุที่จะร้องทุกข์
  - ๒.๑ ถูกสั่งให้ออกจากราชการ
  - ๒.๒ ถูกสั่งพักราชการ
  - ๒.๓ ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

๒.๔ ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือคับข้องใจจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา

๒.๕ ถูกตั้งกรรมการสอบสวน

๓. วิธีการร้องทุกข์

๓.๑ การร้องทุกข์ให้ร้องทุกข์สำหรับตนเองเท่านั้น

๓.๒ ให้ร้องทุกข์เป็นหนังสือลงลายมือชื่อพร้อมที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ได้รับทราบ หรือควรทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์ ยกเว้นกรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือคับข้องใจจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา อาจารย์ทุกชั้นด้วยวาจาเพื่อปรึกษา หรือแก้ไขข้อคับข้องใจต่อผู้บังคับบัญชาของตน ก่อนได้ แต่หากไม่พอใจจึงร้องทุกข์เป็นหนังสือต่อไปได้

๓.๓ หนังสือร้องทุกข์ต้องมีชื่อเท็จจริง หรือชื่อกฎหมาย และเหตุผลในการร้องทุกข์

๓.๔ ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิขอแถลงด้วยวาจา

๓.๕ ก้าวร้องทุกข์ตามข้อ ๒.๑,๒.๒ และข้อ ๒.๓ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ก้าวร้องทุกข์ตามข้อ ๒.๔ และข้อ ๒.๕ ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

๓.๖ การยื่นหนังสือร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์อาจนำมายื่นเองหรือส่งทางไปรษณีย์ก็ได้ โดยถือวันที่ ไปรษณีย์ประทับตรารับที่ซองเป็นวันส่งหนังสือร้องทุกข์

๔. การพิจารณาร้องทุกข์

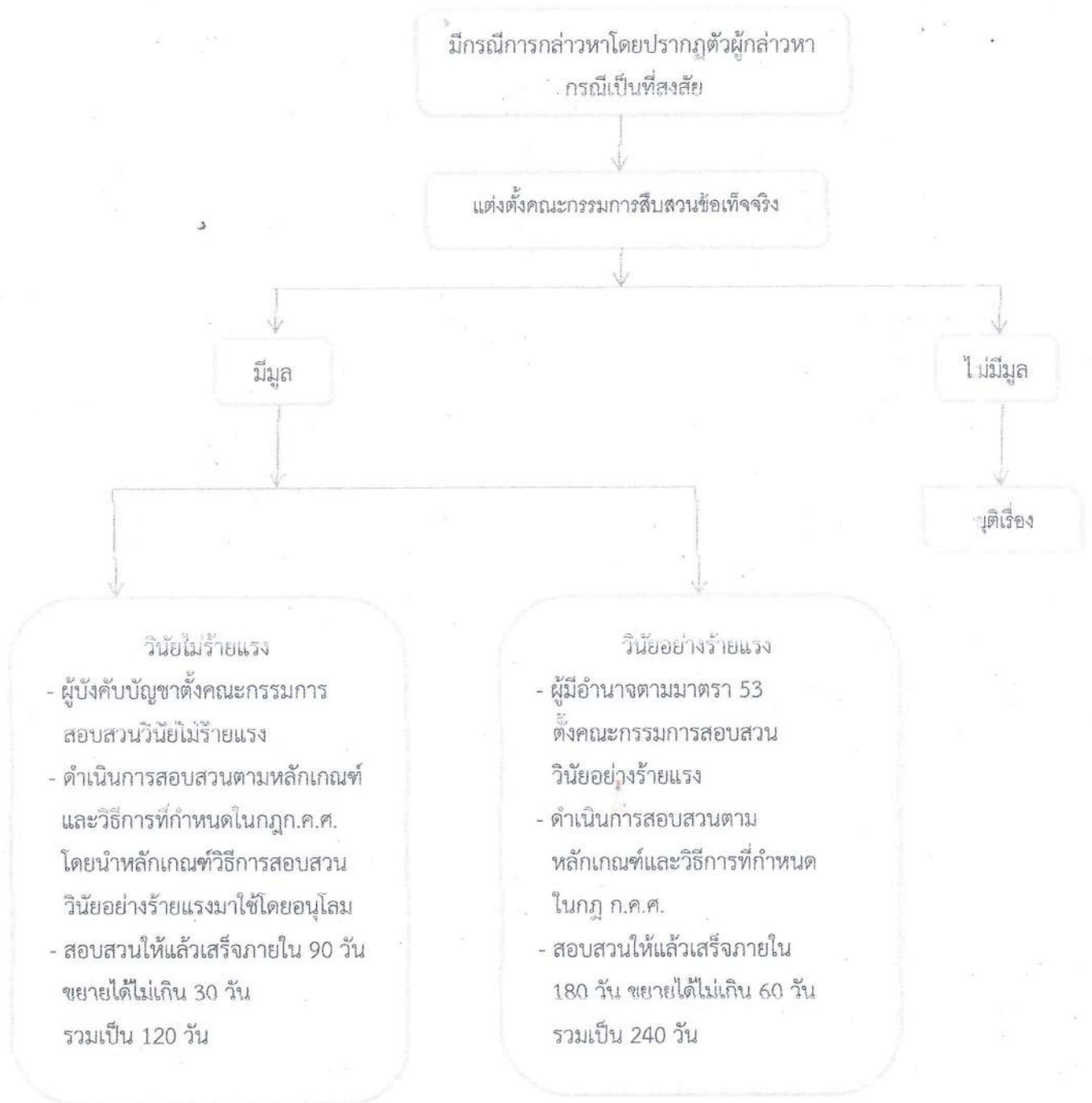
๔.๑ ถ้าเห็นว่าถูกต้องเหมาะสมแล้วให้ยกคำร้องทุกข์

๔.๒ ถ้าเห็นว่าไม่ถูกต้องเหมาะสมก็อาจเพิกถอน หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้

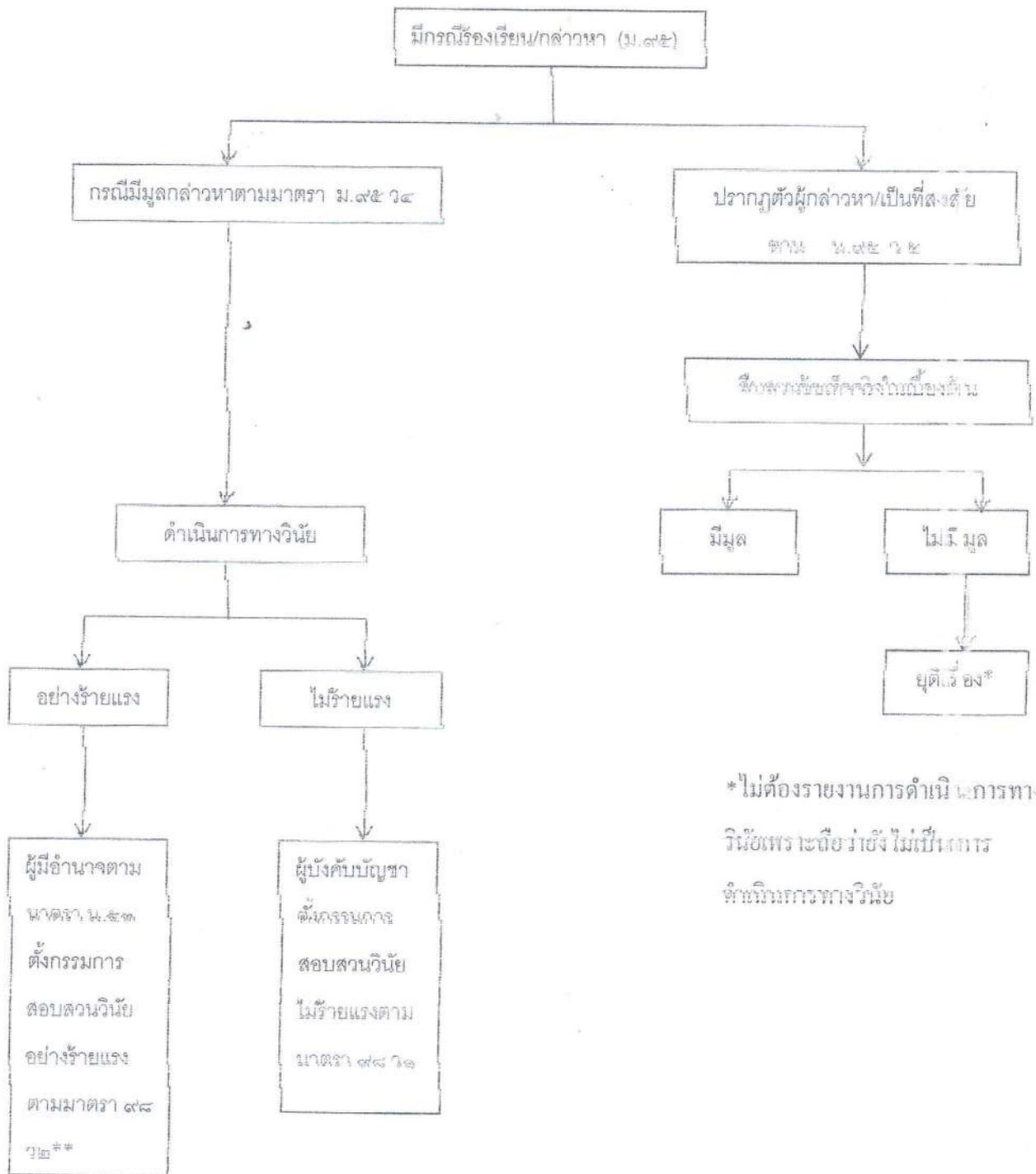
๔.๓ ถ้าเห็นว่าการดำเนินการไม่ถูกต้อง ก็อาจสั่งให้ดำเนินการใหม่ให้ถูกต้อง

////////////////////////////////////

แผนภูมิการปฏิบัติงาน

แผนภูมิแสดงกระบวนการก่อนการดำเนินการทางวินัย

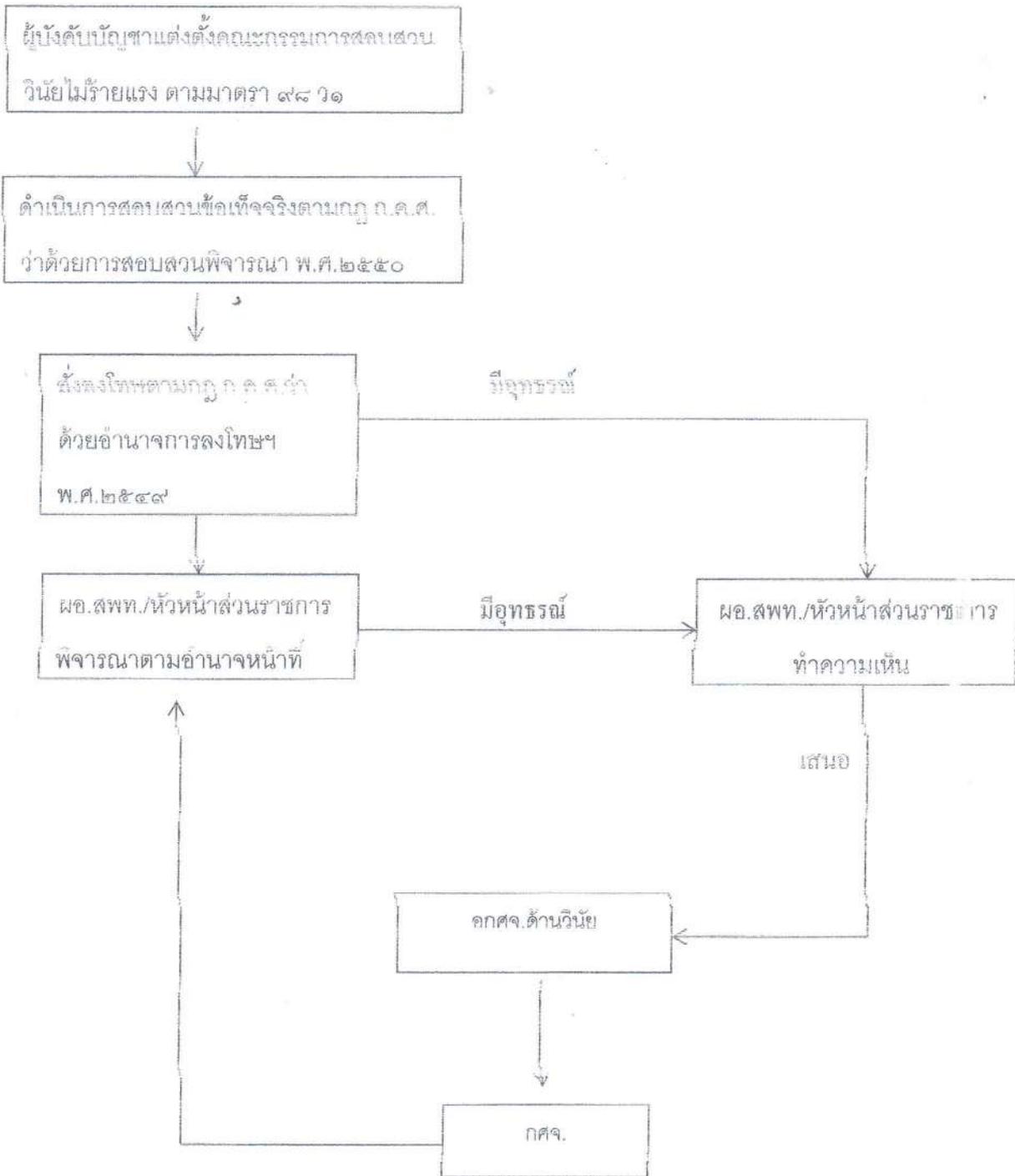

*ไม่ต้องรายงานการดำเนินการทางวินัยเพราะถือว่ายังไม่เป็นการดำเนินการทางวินัย

**เว้นแต่กรณีความคิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามกฎหมาย ก.ค.ศ./กรณีที่ไม่ใช่ข้อมูลความคิดทางวินัยตามมาตรา ๕๒

ไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

แผนภูมิการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง

แผนปฏิบัติการสืบรับการทวงวินัยอย่างร้ายแรง

ผู้อำนวยการตามมาตรา ๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๙ วรรค ๑๒

กรรมการ/ผู้สั่งแต่งตั้งเห็นว่าร้ายแรง

กรรมการ/ผู้สั่งแต่งตั้งเห็นว่าไม่ร้ายแรง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียน.....กลุ่มงาน.....โทร.....

ลี้ปที่ ..... วันที่ .....

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ด้วย.....ได้รับหนังสือ

ร้องเรียนกล่าวหา.....ตำแหน่ง.....โรงเรียน.....

กรณี .....ตามประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ....

๒. ....

๓. ....

เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ และมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง โดยประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

๑. ....ตำแหน่ง.....ประธานกรรมการ

๒. ....ตำแหน่ง.....กรรมการ

๓. ....ตำแหน่ง.....กรรมการและเลขานุการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงที่แนบ

๒. แจ้งคำสั่งตามข้อ ๑ ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและดำเนินการ ต่อไป

ลงชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

การพิจารณาของผู้บังคับบัญชา

.....
.....

ลงชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต ๒

ที่ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

ด้วย .....ได้รับหนังสือเรียนกล่าวหา
.....ตำแหน่ง.....โรงเรียน
.....กรณี.....ตามประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ....
๒. ....
๓. ....

เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงโดยประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

๑. ....ตำแหน่ง.....ประธานกรรมการ
๒. ....ตำแหน่ง.....กรรมการ
๓. ....ตำแหน่ง.....กรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยให้ยึดถือและปฏิบัติตามหลักประกัน ความเป็นธรรม ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยเคร่งครัด แล้วรายงานผลให้ทราบโดยเร็ว เพื่อจะได้พิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

ลงชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

แบบบันทึกการสืบสวนข้อเท็จจริง

ที่.....

วันที่.....

เรื่อง การสืบสวนข้อเท็จจริง

ข้าพเจ้า..... เกิดวันที่ ..... อายุ.....ปี
สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....อาชีพ.....หมายเลขโทรศัพท์.....

ขอให้อภัยคำต่อ

๑. นาย.....	ตำแหน่ง	ประธานกรรมการ
๒. นาย.....	ตำแหน่ง	กรรมการ
๓. นาย.....	ตำแหน่ง	กรรมการและเลขานุการ

ด้วยความสัตย์จริงดังนี้

.....
.....
.....
.....
.....

ในการให้อภัยคำต่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงในครั้งนี้ ข้าพเจ้ามีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ดี มิได้ถูก บังคับ ช่มชู้ ชูเชิญ จูงใจ ให้สัญญา หรือกระทำการใดๆ เพื่อจูงใจให้อภัยคำนี้ ได้อ่านหรือฟังแล้วเป็นที่ถูกต้อง จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ)

ผู้ให้อภัยคำ

(ลงชื่อ)

ประธานกรรมการ

(ลงชื่อ)

กรรมการ

(ลงชื่อ)

กรรมการและเลขานุการ

รายงานการสืบสวนข้อเท็จจริง

ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต ๒

วันที่ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง การสืบสวนข้อเท็จจริง

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต ๒

ตามที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ตามคำสั่งที่ ..... สั่ง ณ วันที่ ..... เพื่อสืบสวนข้อเท็จจริงกรณี ..... ได้ร้องเรียนกล่าวหา..... นั้นว่า ..... นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ได้ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอรายงานการสืบสวนข้อเท็จจริงมาพร้อมสำนวน เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. มูลกรณีเรื่องนี้ปรากฏขึ้นสืบเนื่องจาก ..... ได้ร้องเรียนกล่าวหาว่า ..... ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง.....โรงเรียน.....สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต ๒ กรณี.....ซึ่งต่อมาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต ๒ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงขึ้นตามคำสั่งดังกล่าวข้างต้น

๒. คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ได้รวบรวมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยตรวจสอบพยานเอกสารและสอบปากคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน ..... ปาก สรุบบข้อเท็จจริงได้ ดังนี้

พยานปากที่ ๑ ว่า .....
พยานปากที่ ๒ ว่า .....
พยานปากที่ ๓ ว่า .....
พยานปากที่ ๔ ว่า .....
พยานปากที่ ๕ ว่า .....
พยานปากที่ ๖ ว่า .....

พยานเอกสาร จำนวน ..... รายการ คือ

๑. ....ซึ่งแสดงใจความสำคัญ ว่า.....
๒. ....ซึ่งแสดงใจความสำคัญ ว่า.....
๓. ....ซึ่งแสดงใจความสำคัญ ว่า.....
๔. ....ซึ่งแสดงใจความสำคัญ ว่า.....

๓. คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้ว ซึ่ง.....
ได้ให้ถ้อยคำชี้แจงข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงว่า .....

๔. การพิจารณาและความเห็น

คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ได้ประชุมพิจารณาข้อเท็จจริง ตรวจสอบพยานเอกสารที่รวบรวมได้
ทุกรายการรับฟังประกอบคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว สามารถสรุปข้อเท็จจริงได้ว่า .....

คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง พิจารณาเห็นว่า ..... มีพฤติการณ์.....

คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง พิจารณาเห็นว่า พฤติการณ์ของ ..... มีมูลอันเป็น
ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ตามมาตรา ..... แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณี ..... เห็นสมควร ดำเนินการทางวินัยโดยการ
แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง ..... ในกรณี
..... ต่อไป

เห็นควร - ดำเนินการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง.....

ในประเด็นดังกล่าวข้างต้น ต่อไป

คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง จึงเสนอสำนวนการสืบสวนข้อเท็จจริงมา เพื่อโปรดพิจารณาและสั่ง
การ เพื่อให้ดำเนินการต่อไป

(ลงชื่อ) ..... ประธานกรรมการ

( )

(ลงชื่อ) ..... กรรมการ

( )

(ลงชื่อ) ..... กรรมการและเลขานุการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต ๒ กลุ่มกฎหมายและคดี

ลับที่

วันที่

เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต ๒

ตามที่ คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต ๒ ที่ ..... ลง ณ วันที่..... ได้รายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริง กรณี..... ได้รับร้องเรียนกล่าวหา นาย.....ข้าราชการครู โรงเรียน.....ว่า ได้กระทำการ..... โดยคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงได้เสนอเห็นสมควร สอบวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง นาย.....ซึ่งได้มีคำสั่งให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง นั้น

กลุ่มกฎหมายและคดี ได้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง ในกรณีดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

๑. นาย..... ตำแหน่ง..... ประธานกรรมการ
๒. นาย..... ตำแหน่ง..... กรรมการ
๓. นาย..... ตำแหน่ง..... กรรมการและเลขานุการ

ดำเนินการสอบสวนทางวินัยบุคคลรายดังกล่าวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวน พิจารณา พ.ศ.๒๕๕๐ แล้วรายงานผลการสอบสวนให้ทราบ เพื่อจะได้พิจารณาดำเนินการ ต่อไป

- เห็นควร - ๑. ให้ความเห็นชอบ/แต่งตั้งบุคคลดังกล่าว เป็นคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง และรายงานให้ทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป
๒. แต่งคำสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนและผู้ถูกสอบสวน ทราบ และ
  ๓. รายงาน ก.ค.ศ. เพื่อโปรดทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหากเห็นชอบโปรดลงนามในคำสั่ง และหนังสือตั้งแนบ

(นาย.....)

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและคดี

คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต ๒

ที่ ..... / ๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง

ด้วย.....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ ..... รับเงินเดือนในอันดับ..... ชั้น.....บาท โรงเรียน.....สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต ๒ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง ในเรื่อง

๑. ....
๒. ....และ
๓. ....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ และมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาในเรื่องดังกล่าว โดยประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

๑. .... ตำแหน่ง..... ประธานกรรมการ
๒. .... ตำแหน่ง..... กรรมการ
๓. .... ตำแหน่ง..... กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวน พิจารณา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.๒๕๕๐ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แล้วเสนอสำนวนการสอบสวนมา เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ในการสอบสวน ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่ากรณีมีมูลว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยในเรื่องอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในคำสั่งนี้ หรือกรณีที่มีการสอบสวนพาดพิงไปถึงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้อื่นและคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาในเบื้องต้นแล้วเห็นว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นมีส่วนกระทำผิดในเรื่องที่สอบสวนนั้นอยู่ด้วย ให้ประธานกรรมการรายงานมาโดยเร็ว

อนึ่ง ถ้าผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะร้องทุกข์คำสั่งนี้ ให้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดชัยโสธร ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และหากเห็นว่าคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดชัยโสธร มีมติไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ต่อไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

ที่ ศธ ๐๔๑๑๘/

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต ๒
ตำบลกุดชุม อำเภอกุดชุม จังหวัดชัยโสธร ๓๕๑๔๐

มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง

เรียน นาย.....ประธานกรรมการสอบสวน

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน จำนวน ฉบับ

ด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต ๒ ได้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง นาย.....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน.....สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต ๒ ดังรายละเอียดที่ปรากฏตามคำสั่งที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้ จึงให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนและพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎ ก..ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แล้วเสนอสำนวนการสอบสวนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต ๒

กลุ่มกฎหมายและคดี
โทร. ๐๔๕-๗๘๙๖๔๖

ที่ ศธ ๐๔๑๑๘/

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีจังหวัดปทุมธานี
ตำบลลาดหญ้า อำเภอลาดหญ้า จังหวัดปทุมธานี ๓๕๑๔๐

มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง

เรียน นาย/นาง/นางสาว.....(ผู้ถูกล่าวหา)

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง จำนวน ฉบับ

ด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีจังหวัดปทุมธานี ได้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง ดังรายละเอียดที่ปรากฏในคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีจังหวัดปทุมธานี ที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ถูกล่าวหาที่ต้องถูกสอบสวนทางวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง จึงขอแจ้งสิทธิของผู้ถูกล่าวหาให้ทราบพอสังเขป ดังนี้

๑. เมื่อท่านได้รับหนังสือฉบับนี้พร้อมคำสั่งแล้ว ให้ท่านลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปี ที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานในคำสั่งทุกฉบับ แล้วจัดส่งคำสั่ง จำนวน ๒ ฉบับ กลับคืนไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีจังหวัดปทุมธานี โดยเร็ว หากท่านไม่ยินยอมทำเป็นการดังกล่าว เมื่อพ้น ๑๕ วัน นับแต่วันที่ส่งคำสั่งดังกล่าว จะถือว่าท่านได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว

๒. เมื่อท่านทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว หากปรากฏว่าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ประธานกรรมการ กรรมการ และหรือกรรมการและเลขานุการ ซึ่งมีเหตุจะทำให้การสอบสวนไม่ได้ความจริงและยุติธรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่กำหนดไว้ใน กฎ ก.ศ.ศ. ว่าด้วยการสอบสวน พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๘ และข้อ ๙ ท่านมีสิทธิคัดค้านผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวน แล้วแต่กรณี ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

๒.๑ รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำการตามเรื่องที่ถูกกล่าวหา

๒.๒ มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องที่สอบสวน

๒.๓ มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกล่าวหา

๒.๔ เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นคู่หมั้น คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา ลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้นหรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้นของผู้ถูกล่าวหา

๒.๕ เป็นเจ้านายหรือลูกหนี้ของผู้ถูกล่าวหา

๒.๖ มีเหตุอื่นที่น่าเชื่ออย่างยิ่งว่าจะทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรมหรือไม่เป็นกลางการคัดค้านให้กระทำภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งกรรมการหรือวันทราบสาเหตุแห่งการคัดค้าน โดยทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสือคัดค้านด้วยว่าจะทำให้การสอบสวนไม่ได้ความจริงและความ...

/จริงและความ...

จริงและความยุติธรรมอย่างไร ยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับก็ได้ ผู้สั่งแต่งตั้ง
กรรมการสอบสวนต้องวินิจฉัยว่าควรให้กรรมการที่ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวนหรือไม่ภายในสิบห้าวัน นับ
แต่วันที่ได้รับหนังสือคัดค้าน หากไม่มีคำวินิจฉัยภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่ากรรมการดังกล่าวพ้นจากการเป็น
กรรมการสอบสวน

๓. คณะกรรมการสอบสวนจะดำเนินการสอบสวนท่านเป็น ๒ ระยะ คือ ในการสอบสวน
ระยะแรก คณะกรรมการสอบสวนจะเรียกท่านมาเพื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่คุณกล่าวหาให้ทราบ
รวมทั้งแจ้งให้ทราบด้วยว่า ในการสอบสวนนี้ท่านมีสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยาน หลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
และมีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนอ้างพยาน หลักฐานหรือนำพยาน หลักฐานมาสืบแก้ข้อ
กล่าวหาได้ และคณะกรรมการสอบสวนจะถามท่านเพียงว่าได้กระทำผิดหรือไม่ อย่างไร ส่วนการสอบสวนในระยะที่
๒ จะเป็นการสอบสวนเพื่อรับฟังการนำสืบแก้ข้อกล่าวหาของท่าน หลังจากที่คณะกรรมการสอบสวนสรุปพยาน หลักฐาน
ที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ท่านทราบแล้ว

๔. ท่านมีสิทธิที่จะนำสืบแก้ข้อกล่าวหาภายหลังที่ได้รับทราบการแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน
ข้อกล่าวหาแล้ว และในการอ้างพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหาที่ท่านจะนำพยานหลักฐานมาเองหรือจะอ้าง
พยานหลักฐานแล้วขอให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกพยานหลักฐานนั้นมาก็ได้

๕. ท่านมีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาร่วมฟังการสอบสวนก็ได้ แต่จะให้ถ้อยคำหรือ
ตอบคำถามแทนท่าน หรือเสนอความเห็นใดแก่คณะกรรมการสอบสวนไม่ได้

๖. เมื่อคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวน สรุปสำนวนเสร็จ หากปรากฏว่าท่านมีความผิดทาง
วินัยและท่านถูกลงโทษ หากท่านต้องการใช้สิทธิอุทธรณ์ ท่านสามารถใช้สิทธิต่อผู้มีอำนาจพิจารณาตามนัยของมาตรา
๑๒๑ และมาตรา ๑๒๒ แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนี้

๖.๑ ถ้าเป็นโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง คือโทษลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ต้องยื่น
อุทธรณ์ต่อ อ.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันรับทราบคำสั่งลงโทษนั้น

๖.๒ ถ้าเป็นโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง คือโทษไล่ออก หรือปลดออกจากราชการ ต้องยื่นอุทธรณ์
ต่อ ก.ค.ศ. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันรับทราบคำสั่งลงโทษ

๖.๓ เพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ของท่าน ท่านอาจขอตรวจหรือคัดรายงานการสอบสวน
ของคณะกรรมการสอบสวนได้ ส่วนบันทึกถ้อยคำพยานบุคคลหรือเอกสารอื่นให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้สั่งลงโทษว่าจะ
อนุญาตหรือไม่ก็ได้

๗. หากท่านไม่ใช่สิทธิอุทธรณ์ ท่านจะใช้สิทธิอย่างอื่นนอกเหนือจากนี้ไม่ได้ ไม่ว่าในกรณีใด ๆ

๘. หากท่านมีความประสงค์จะโต้แย้งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ท่านสามารถร้องทุกข์
ต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดยโสธร ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ท่านได้รับแจ้งคำสั่ง และหากเห็นว่าคณะกรรมการ
ศึกษาธิการจังหวัดยโสธร มีมติไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม ท่านมีสิทธิที่จะร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.
ได้อีกชั้นหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธรเขต ๒

กลุ่มกฎหมายและคดี

โทรศัพท์ ๐๔๕-๗๘๙๖๔๖

ที่ ศธ ๐๔๑๑๘ /

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒
ตำบลกุดชุม อำเภอกุดชุม จังหวัดชัยภูมิ ๓๕๑๔๐

มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง

เรียน ประธานกรรมการสอบสวน (.....)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน จำนวน ฉบับ

๒.สำนวนการสืบสวนข้อเท็จจริงและเอกสารประกอบ จำนวน ฉบับ

ด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒ ได้สั่งแต่งตั้งท่านเป็นประธานกรรมการสอบสวนข้าราชการครูที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง รายละเอียดปรากฏในคำสั่งที่ส่งมาพร้อมนี้ และในการสอบสวนนี้ คณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการสอบสวนตามกฎหมาย ก.ศ.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามขั้นตอนวิธีการปฏิบัติและสาระสำคัญที่ควรทราบ ดังนี้

๑. ในการสอบสวนครั้งแรกให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ เรียกผู้ถูกกล่าวหาเพื่อแจ้งอธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้ทราบ โดยแจ้งให้ทราบข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่ถูกกล่าวหา รวมทั้งแจ้งให้ทราบด้วยว่าในการสอบสวนนี้ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และมีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนนำพยานหลักฐานหรือนำพยานหลักฐาน มาสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

๑.๒ ถามผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำผิดหรือไม่ อย่างไร

๒. ถามผู้ถูกกล่าวหาในครั้งแรก ถ้าผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธหรือให้การรับสารภาพก่อน แต่คณะกรรมการสอบสวนเห็นสมควรที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์อันเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวนนั้นโดยละเอียดให้คณะกรรมการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาทั้งหมดเสียก่อน แล้วสรุปพยานหลักฐานเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยระบุวัน เวลา สถานที่ ลักษณะการกระทำเท่าที่ปรากฏ อันเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหา สำหรับพยานบุคคลจะระบุหรือไม่ระบุชื่อก็ได้ (ถ้าไม่แจ้งสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ สำนวนการสอบสวนจะรับฟังไม่ได้)และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ภายในเวลาอันสมควร

๓. การสอบสวนครั้งที่สอง เป็นการสอบสวนเพื่อรับฟังการนำสืบแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา หลังจากที่คณะกรรมการสอบสวนสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้ว

๔. คณะกรรมการสอบสวนต้องทำการสอบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาเท่าที่มีภายในหกสัปดาห์ นับแต่วันที่ประธานกรรมการได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาแล้วเสร็จ และคณะกรรมการสอบสวนต้องรวบรวมพยานหลักฐานของผู้ถูกกล่าวหาให้แล้วเสร็จภายในหกสัปดาห์ นับตั้งแต่วันที่ได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน...

พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

ถ้ามีความจำเป็นซึ่งจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวไม่ได้ให้คณะกรรมการสอบสวนรายงานเหตุที่ทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อขยายระยะเวลาการสอบสวน

อนึ่ง ถ้าคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนไม่แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ให้ประธานกรรมการรายงานเหตุผลให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

๕. คณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๕

๖. เมื่อดำเนินการสอบสวนเสร็จสิ้น ให้รายงานผลการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธรเขต ๒

กลุ่มกฎหมายและคดี

โทรศัพท์ ๐๔๕-๗๘๘๖๔๖

ที่ ศธ ๐๔๑๖๖๘ /

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต ๒
ตำบลกุดชุม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร ๓๕๑๔๐

มีถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง

เรียน กรรมการสอบสวน (.....)

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน จำนวน ฉบับ

ด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต ๒ ได้สั่งแต่งตั้งท่านเป็นกรรมการสอบสวนข้าราชการครูที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง รายละเอียดปรากฏในคำสั่งที่ส่งมาพร้อมนี้ และในการสอบสวนนี้คณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการสอบสวนตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณาพ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเคร่งครัด เสร็จแล้วให้เสนอสำนวนการสอบสวนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธรเขต ๒